7/1190

T.C
SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

17 EKİM 2003

SAYI : B 14.0.BHİ 01-193
KONU : Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

İLGİ : 06.10.2003 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/1190 -3091/11638 sayılı yazınız.

Antalya Milletvekili Nail KAMACI'nın, "Pamuk üretiminin desteklenip desteklenmeyeceğine " ilişkin olarak tarafımdan cevaplandırılmasını istediği (7/1190) esas nolu yazılı soru önergesiyle ilgili cevabımız ekte takdim edilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Ali COŞKUN
Sanayi ve Ticaret Bakanı

EK : 3 sayfa önerge cevabı

Gereği :
T.B.M.M. Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

7/1190

ANTALYA MİLLETVEKİLİ SAYIN NAİL KAMACI'NIN YAZILI SORULARINA İLİŞKİN CEVAPLARIMIZ

Dünyada son yıllarda çok hızlı gelişmeler yaşanmaktadır. Ülkeler giderek birbirleriyle entegre olmaktadır. Buna paralel olarak da, her alanda sınırlar kalkmakta, rekabet artmaktadır. Ülkelerin gelecekte yerlerini alabilmeleri için, bu gelişmelere ayak uydurmaları ve her alanda durumlarını gözden geçirerek etkinlik ve rekabet güçlerini artırmaları gerekmektedir.

Bu gelişmelerden tarım sektörü de payını almaktadır. Tarımdaki liberalleşme eğilimleri, geleneksel yaklaşımların terk edilmesini ve daha dinamik bir yapının tesis edilmesini zorunlu kılmaktadır.

Dünyadaki bu gelişmeler karşısında, popülist politikalar terk edilerek, Ülkemiz tarımını dinamik ve rekabetçi bir yapıya kavuşturmak; maliyeti düşük, katma değeri ve etkisi yüksek bir destekleme politikasını uygulamak önem taşımaktadır. Bu amaca yönelik olarak, Ülkemizde halen bir Tarım Reformu yürütülmektedir. Bu Reformun önemli bir parçasını Tarım Satış Kooperatif ve Birliklerinin yeniden yapılandırılması oluşturmaktadır.

16.6.2000 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 4572 Sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanun'la bu Kuruluşlar üzerindeki Devletin vesayet yetkileri kaldırılmış ve özerk bir yapıya kavuşturulmuşlardır. Böylece, Kooperatif ve Birlikler siyasi müdahalelerden uzaklaştırılarak, ekonomik açıdan etkin, piyasa gereklerine uygun ve rekabetçi bir şekilde faaliyet göstermeleri, gerçek sahipleri olan üreticilerimize daha fazla katkı sağlamaları amaçlanmıştır.

Birliklerin geçmişten gelen yapısal sorunlarının çözümüne ve borç yüklerinin giderilmesine katkı sağlamak üzere de gerekli destekler getirilmiştir. 4572 Sayılı Kanunla bu amaçla uygulanacak bir yeniden yapılandırma programının alt yapısı oluşturulmuştur. Uygulamaya konulan Yeniden Yapılandırma Programı çerçevesinde, Birliklere bugüne kadar önemli destekler sağlanmıştır:

Siyasi saiklerle Birliklerde yaratılan aşırı ve verimsiz istihdam probleminin giderilebilmesi için bu Kuruluşlara yaklaşık 116 trilyon TL kaynak aktarılmıştır. Bu kapsamda Antbirliğin de toplam 8,3 trilyon TL personel tazminat tutarı Hazine kaynaklarından karşılanmıştır.

Destekleme Fiyat İstikrar Fonu'ndan (DFİF) kredi desteği devam etmektedir. Ancak, Birliklerin öz sermaye yapılarının iyileştirilmesi ve güçlendirilmesine de önem verilmiştir. Nitekim, Birliklerin aldıkları ürün bedellerini kendi kaynaklarından karşılama oranı % 13 ten % 75 lere kadar yükselmiştir (Antbirlikte bu oran % 100'e ulaşmıştır.). Piyasa faiz oranlarındaki düşüşler dikkate alınarak birliklere kullandırılan kredinin faiz oranı da % 37,5'dan %25'e indirilmiştir.

Birlikler açısından önemli bir sorun oluşturan, 1.5.2000 öncesi DFİF Kredi borçlarının tasfiye süreci ile ilgili olarak da somut adımlar atılmaya başlanılmıştır.

Devlet olarak, üreticimiz açısından vaz geçilmez önemi bulunan Birliklere gerekli destekler sağlanmıştır ve bu destekler artarak devam edecektir.

1, 5) Türkiye ihracatının yaklaşık % 40'ının tekstil sektörü tarafından gerçekleştirildiği gözetildiğinde, pamuğun stratejik bir ürün olduğu anlaşılmaktadır.

Türkiye'nin; gerek üretim, gerekse tüketim ve ithalat yönüyle dünya pamuk ticaretinde önemli bir yeri bulunmaktadır. Özellikle 1990'lı yıllardan itibaren tekstil ve konfeksiyon sanayimizdeki hızlı gelişme sonucunda pamuk iç tüketim kapasitemiz 1.300.000 tona kadar çıkmış; ancak pamuk üretimimiz aynı oranda artmamıştır. Üretim sahalarının artmasından daha çok verim artışıyla üretimimiz 900.000 tonlara kadar yükselmiştir. Aradaki fark ithalat yoluyla karşılanmaktadır.

Bugün, gerek uluslar arası alandaki gelişmeler, gerekse Ülkemizin taraf olduğu anlaşmalar karşısında pamuk ithalat ve ihracatına müdahale imkanları azalmıştır.

AB ile 1995 yılında imzalanan Gümrük Anlaşmasıyla pamuk, sanayi ürünleri arasında sayılmış; dolayısıyla, AB Ülkeleriyle yapacağımız pamuk ticaretine sınırlama getirme imkanımız bulunmamaktadır.

Yine Türkiye'nin taraf olduğu, DTÖ Tarım Anlaşmasına göre de pamuk ithalatına ancak sınırlı ölçülerde gümrük vergisi konulabilmektedir.

Ülkemiz üretiminin, talebi karşılamakta yetersiz kaldığı pamuk ürününün ithalatına getirilecek sınırlama veya müdahalelerin, ekonomiye katma değeri yüksek tekstil sektörümüze olumsuz etkileri olacağı; pamuk üretimini teşvik edecek ve üreticimizin rekabet imkanlarını artıracak ortamın yaratılmasının daha olumlu sonuçlar verebileceği düşünülmektedir.

Diğer yandan, Ülkemizde pamuk ithalat ve ihracatı, kısaca pamuk ticareti piyasanın kendi koşullarında, doğrudan piyasa aktörleri tarafından gerçekleştirilmektedir. Sanayicimiz kendi ihtiyacına uygun kalitede pamuk ithal etmektedir. Dolayısıyla, ithal edilen pamukların, tekstil sektörümüze zarar verebileceği düşünülmemektedir.

2, 3, 4) Ülkemizde yakın zamana kadar, tarımsal üretimimizde ülke ihtiyaçlarına uygun bir planlama, destekleme ve yönlendirme yapılamadığından, pamuk gibi kimi ürünlerde arz açığı, bir çok üründe de arz fazlası oluşmuştur. Bu sonuçta izlenen tarım politikaları etkili olmuştur.

Ülkemiz açısından stratejik önemi bulunan pamuk ürününün üretimi ve kullanımı, kısaca pamuk politikası da, izlenen tarım, sanayi ve ticaret politikaları ile uluslararası gelişmelerden yoğun bir şekilde etkilenmiştir.

Üretici maliyetleri ve dünya fiyatları gözetilerek üreticimiz prim yoluyla desteklenmiştir.

Destekleme primi ve ülkemizdeki verimin yüksekliği, diğer ülkelerin uyguladıkları yüksek destekleri bir ölçüde ikame etmiştir. Ancak, yakın zamana kadar pamukta izlenen politikalar, arzulanan sonuçları elde etmekte yetersiz kalmıştır.

Bundan sonra piyasa işleyişine olumsuz etkisi olan ürün fiyatlarına devlet müdahaleleri yerine, üretimin piyasa koşullarında talebe uygun olarak yönlendirilmesini sağlayacak politika araçları vasıtasıyla üreticimiz desteklenmeye devam edilecek, üreticinin gelir düzeyi yükseltilecek ve piyasa istikrarı esas alınacaktır. Alınan tedbirlerle, üretim maliyetlerinde ciddi iyileşmeler sağlanacaktır.

2003 yılı ürünü pamukta ve yağlı tohumlarda, Doğrudan Gelir Desteğine ilaveten, destekleme primi kararı alınmıştır. Ayrıca, üreticimizin girdi maliyetini azaltmak üzere mazot desteği getirilmiştir.

Alınan genel ekonomik tedbirler sayesinde yaşanan iyileşmeler de, üreticimizin durumuna olumlu yansımalar yapacaktır.

Son zamanlarda uluslar arası piyasalarda pamuk fiyatlarında bir iyileşmenin de olduğu görülmektedir. Ege Pamuğumuzun muadili olan Memphis Endeksi (13.10.2003 itibariyle) 159 cent/kg-life kadar yükselmiştir. Fiyatlardaki eğilimin bu şekilde devam etmesi halinde, pamuk ürününden elde edilen kazanç artacaktır.

Diğer yandan, kendi kendimize yeterli ve sürdürülebilir bir üretim, tarıma yönelik politikamızın temel ilkelerinden birini oluşturmaktadır. Dolayısıyla, üreticimizin, karlılıklarını artırma arayışlarının ötesinde, ekonomik zorunluluklarla pamuk üretiminden uzaklaşmamaları için gerekli ortam yaratılmaya çalışılmaktadır.

Bu ortamın yakın zamanda gerçekleştirilmesiyle, arz açığı bulunan pamuğu üretmek üreticimiz açısından daha karlı hale gelecektir.